

L'assemblea ordinària de socis elegeix una nova Junta de divuit membres

Divuit membres, alguns dels quals de nova incorporació, van ser els elegits per formar la nova Junta Directiva del CECBLL, després de la darrera assemblea ordinària general d'associats que es va fer a la sala d'actes del Centre Sant Lluís de la Colònia Güell. Prèviament a l'assemblea, una trentena llarga d'associats, amics i col·laboradors van participar en una nova convocatòria de "Puja al Baix!", organitzada per visitar a fons el Centre d'Interpretació de la Colònia, la cripta de Gaudí i una part important del patrimoni arquitectònic i social de la Colònia, vist amb ulls de dona, tal com anunciava el full de convocatòria de la trobada. La visita va ser tan intensa que no va ser possible fer tot el recorregut previst, de manera que els organitzadors van acordar fer una nova convocatòria amb el

La nova Junta Directiva de l'entitat en una foto de família.

temps suficient per veure, entendre i comentar el recorregut complet.

L'assemblea, per la seva banda, va servir per aprovar el balanç d'explotació de l'any 2009 —amb un superàvit de 51 euros— i el pressupost avançat d'aquest 2010, que s'eleva a 200.000

euros. Alhora es va aprovar també la Memòria d'activitats del 2009 i el Projecte d'activitats d'enguany, on destaquen la creació de la Comissió de les Arts, com una més de les comissions interiors de treball del Centre, i la proposta de l'itinerari de l'aigua del Baix Llobregat. (Més informació pàg. 9)

Presentat a Pallejà el llibre de les Trobades de Recerca Jove 2009

La sala d'actes del castell de Pallejà va ser l'escenari elegit per a la presentació de la nova publicació que recull la vintena de treballs de la darrera convocatòria de la Trobada de Recerca Jove de l'any 2009, que també, com és tradicional, es va fer a Pallejà el mes de maig d'aquest mateix any. En l'acte de presentació presidit per l'alcalde de la localitat, la directora adjunta dels Serveis d'Educació del Baix Llobregat, el conseller comarcal d'Educació i el president del CECBLL, amb presentació de la responsa-

La sala d'actes atapeïda de gent en la presentació del llibre.

ble de les Trobades de la convocatòria d'enguany, va participar-hi un bon nombre dels estudiants premiats, així com familiars i professorat. (Més informació pàg. 6)

Viladecans. Dissabtes 15 i 29 i diumenges 16 i 30 de maig, d'11.00 a 14.00 h
Ca n'Amat - carrer de les Sitges, 1-3
Programa Quedem, a Ca n'Amat...

Podreu visitar la planta baixa, amb les exposicions temporals, el despatx, la cuina, el rebost i la sitja, els patis, amb els cups, la cuina econòmica, el forn de pa i una col·lecció de fites del terme municipal, entre d'altres elements, com també les exposicions permanents: la gestació de Viladecans. Dels orígens a 1746, anem a l'era. Les masies de Viladecans. En el despatx, es projecta el dvd: imatges d'un temps. Records d'un poble, un passeig gràfic per la història de la nostra ciutat

Cornellà de Llobregat. Fins el 30 de maig, diumenges i festius de 10 a 14h.
Museu Palau Mercader

Alimentum, menjar i beure en època romana

Aquest mes d'abril farà 15 anys que el Museu Palau Mercader va obrir les seves portes al públic. Amb aquest motiu, hem programat diverses activitats amb les que volem celebrar aquest aniversari i donar a conèixer aquest museu que encara desperta sorpreses entre els visitants que venen per primer cop.

A banda de les exposicions amb les seves activitats complementàries, els itineraris i les activitats al museu, volem destacar especialment, les conferències entorn del patrimoni.

Sant Just Desvern. Fins el diumenge 2 de maig.

Celler de Can Ginestar - Carles Mercader, 17

Exposició: La Guerra del Francès al Baix Llobregat, 1808-1814

Textos, mapes, dibuixos i imatges de l'època (reproduccions de quadres, gravats, premsa, dietaris, documents oficials...) per donar a conèixer al públic en general la Guerra del Francès i les seves conseqüències en el Baix Llobregat, escenari de terribles combats entre els exèrcits napoleònics i espanyols, de constants accions guerrilleres i de resistència civil.

De dilluns a dijous, de 10.30 a 13h - de dilluns a divendres, de 16.30 a 20.30h. - dissabtes, de 10.30 a 13.30h. - diumenges, de 12 a 14h.

Cornellà de Llobregat. Fins el diumenge 9 de maig.

De dimarts a dissabte de 10 a 19h, diumenges i festius de 10 a 14h

Visites comentades els diumenges a les 12h. durada 20 minuts.

Museu Agbar de les Aigües, dipòsit circular instal·lació: aquaticòfons.

Instal·lacions d'aigua i so de Guillermo Fernández. Ginyes sonors especialment concebuts per reproduir els sons de l'aigua. Gotes fines vessades, borboleig, raig estret, capbussó, rierol, gotes... són els sons que donen nom a alguns d'aquest artefactes de gran força evocadora, a mig camí entre la instal·lació artística i la demostració científica. El seu creador ens proposa una "passejada imaginària" per diferents paisatges acústics cadascun dels quals s'associa a un fet científic. Entrada gratuïta.

Diumenge 16 de maig

Puja al Baix! i fes Memòria (aquest és el nou títol per a activitats de Puja al Baix!+ Memorial Democràtic)

Itinerari del Moviment Obrer del Baix Llobregat. Cornellà de Llobregat

Horari: 10'45 a 13'30h aprox.

Properament trobareu més informació a la web del CECBL

Per consultar l'agenda completa i detallada : www.cebll.cat

El repte d'implicar les empreses en la vida comarcal

En l'última assemblea del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat van quedar ben definits els objectius de la nostra entitat. Un dels reptes continuats, l'assignatura pendent, és créixer en nombre d'associats, posar l'accent a eixamplar la taca d'oli dels nostres amics i amigues als diferents municipis del Baix

No obstant això, en una comarca com la nostra, d'una forta implantació de la indústria, la construcció i els serveis, seu d'un important nombre d'empreses, encara arrosseguem un dèficit invisible en les estadístiques: l'escassa implicació de les empreses en la societat del territori on estan instal·lades. És com si estiguessin més enllà de l'espai físic que ocupen, com si els polígons industrials, els equipaments comercials, les oficines, no formessin part de les vides de les nostres viles i ciutats, de la nostra comarca.

Malgrat les dificultats de la crisi, des del Centre d'Estudis ens proposem treballar per implicar les empreses en les nostres activitats. La seva participació no sembla una tasca senzilla, però també es cert que el mur de silenci entre el teixit econòmic comarcal i el teixit civil, social i cultural és producte de la ignorància mútua en ambdues bandes.

Tot i així, és indiscutible que els assentaments industrials són els que han impulsat el nostre creixement demogràfic i urbà, i que la història contemporània del Baix Llobregat va íntimament unida a la història de les seves empreses. Les fàbriques, la construcció i els serveis formen part també de la nostra memòria històrica, de la vida quotidiana de la nostra classe obrera, i de la història econòmica del Baix Llobregat.

Llobregat. Això per instint de conservació, però també per reforçar l'existència del Baix com a referència territorial, com a realitat humana i com a imaginari col·lectiu, mitjançant l'acte voluntari d'associar-se a aquest Centre. Perquè el CECBLL és i ha estat des de la seva fundació, un factor d'estímul per a la identitat comarcal, un taller d'idees i una factoria de producció intel·lectual i de promoció dels sabers comarcals.

▼ arxiu

Dues imatges antigues de Salvador Bruach (la de sota, amb altres companys) lliurades per la família.

Reconstruir una memòria: el cas de Salvador Bruach Colomer

Quan vaig trucar a la meua mare per explicar-li el contingut dels papers de l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat a Sant Feliu, relatius al meu avi Salvador Bruach Colomé, no va poder resistir l'emoció i va començar a plorar: havien passat 70 anys i, finalment, va poder saber com, quan i on havia mort el seu pare durant la Guerra Civil Espanyola.

En aquell moment, vaig entendre la importància de reconstruir la memòria d'una persona que va existir i que continua formant part de la nostra família a través del record i de l'estimació.

La memòria és un dret per a totes les persones que han mort o han patit represàlies com a conseqüència d'una guerra. Per contra, el silenci, l'ocultació o la ignorància d'uns fets històrics reals, com són, per exemple, l'existència o localització de nombroses fosses comunes arreu de Catalunya, legitima uns fets que, en molts casos, són motiu de condemna per la violència i repressió en què van morir persones innocents.

Les, aproximadament, 9.000 persones enterrades en fosses comunes a tot Catalunya tenen nom i cognoms, i una d'aquestes persones és el meu avi Salvador Bruach Colomé. Ara el meu avi ha deixat d'ésser un desaparegut i ha tornat a les nostres vides a través dels documents que ens va facilitar l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat de Sant Feliu de Llobregat.

Gràcies a totes les persones que treballen per desenterrar el passat i reconstruir una història molt propera –historiadors, antropòlegs, forenses, arxivers, etc.–, que ens permeten a moltes famílies que puguem recuperar els éssers estimats que formen part de les nostres arrels, els quals mereixen un interès i

reconeixement de la societat, ja que ens faciliten saber millor el passat i fomentar la memòria democràtica de reconeixement de persones que mai són anònimes.

Per tot això, que l'Administració pública ajudi els investigadors proporcionant-los mitjans i instruments per ajudar els familiars interessats a obtenir informació sobre la identificació, i possible localització, d'algun familiar desaparegut, és una prova de respecte cap a ells i un homenatge a la seva memòria.

Per aquest motiu, és important insistir, sobretot, en la tasca dels arxius com a fonts bàsiques per iniciar una recerca.

En el cas del meu avi, una sèrie de fets: que el registre de defunció formés part del catàleg del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció de Sant Feliu ubicat a l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat de Sant Feliu de Llobregat; que el catàleg estigués incorporat a la pàgina web de l'ACBL, i que se celebrés una exposició sobre "Els nostres arxius. La nostra memòria", on va participar la directora de l'esmentat Arxiu, M. Luz Retuerta, van permetre reconstruir el final d'una vida que va acabar prematurament el 28 de gener de 1939.

Per aquest motiu, crec que és molt important fer públics els catàlegs i els materials disponibles en els arxius, perquè és un patrimoni que ens pertany a tots.

Finalment, vull agrair la professionalitat i l'atenció rebuda per part de la directora de l'ACBL, M. Luz Retuerta, i de l'arxiver de l'Ajuntament de Castelldefels, Juan José Vas, i a Fernando Gil, amic de la família, la seva col·laboració i ajuda, que han estat clau per refer una memòria que ara continua més viva que mai en els nostres cors./ **Gemma Galiano Bruach**

Ens ha deixat Ramon Farreras i Ollé, el darrer Premi Pau Bertran i Bros de Cultura Popular

A punt de tancar-se aquest butlletí ens arriba la trista notícia del traspàs del senyor Ramon Farreras i Ollé, recent Premi Pau Bertran i Bros de Cultura Popular. El senyor Farreras va rebre el premi en la passada edició del mes de desembre de l'any 2009 a Esparreguera. Tot i que es trobava malalt de feia uns quants anys, encara participava molt activament en la recuperació de marges de pedra seca i barraques, i de la memòria del passat agrari i forestal i dels oficis antics dels municipis d'interior del Baix Llobregat. El senyor Farreras vivia a Torrelletes (raval de Torrelles de Llobregat), on era molt apreciat, i on va sorprendre el ràpid desenllaç produït el dia 1 d'abril passat. Des d'aquestes pàgines volem retre un darrer homenatge a la seva persona i enviar a la seva filla Teresa i a la resta de la família una forta abraçada en aquests moments de dolor, alhora que lamentem tan sensible pèrdua per a tota la comarca.

S'acaba el Baix Llobregat?

Una mostra de la debilitat de la nostra comarca és l'escassíssim ressò que ha provocat entre la societat civil del Baix Llobregat el Projecte de Llei de creació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Els que hem seguit amb algú deteniment el debat, especialment el darrer de compareixences parlamentàries en la seva tramitació legislativa, no podem dissimular una certa decepció per l'escassa implicació que els agents socials, les entitats i els ciutadans en el seu conjunt han tingut respecte d'aquesta qüestió. Aquesta és una llei que, com ja va passar abans de la liquidació de la seva precedent l'any 1987, acabarà tenint una importància cabdal per al desenvolupament territorial i per a la vida quotidiana dels més de tres milions de persones que resideixen en les successives corones que envolten Barcelona, i sembla incoherent que no s'hagi suscitat més expectativa a l'hora de proposar-se una reelaboració de la llei basada en l'experiència de l'anterior Corporació Metropolitana i en les noves necessitats generades i la manera d'afrontar-les. Contràriament, som davant d'un nou projecte redactat sense cap mena de col·laboració social, sense debat previ ni posterior a la seva articulació legal i subjecta exclusivament al joc parlamentari, que és, previsiblement, qui acabarà decidint la nova realitat metropolitana, amb un excés de pressa i sense escoltar més que les veus endògenes.

En la darrera fase de compareixences s'ha debatut sobre algunes qüestions fonamentals, com ara la compatibilitat entre la reordenació territorial de Catalunya present i futura —amb la nova llei de vegueries— i la nova llei metropolitana, les atribucions i els recursos amb què serà dotada i els organismes de gestió, i alguns ponents —escassos— han posat l'accent en les controvèrsies que el projecte ha generat al voltant, per exemple, del nombre de municipis integrants. La capitalitat de Barcelona i el fet que l'alcalde de la ciutat sigui el president per llei o per elecció, per exemple, va generar molt més debat que no el fet que la comarca del Baix Llobregat quedi trinxada

territorialment en tres parts. Una, la part nord, des de Sant Andreu de la Barca fins a Abrera; l'altra, la part central i deltaica, amb la resta de municipis des de Pallegà fins al mar, i finalment, com una excrescència insòlita, el municipi de Vallirana, fora de la projectada nova territorialitat metropolitana. Sembla evident que, entre les qüestions que s'han tingut en compte per bastir la nova llei, l'experiència de l'anterior no ha estat tinguda en consideració. És possible que la realitat metropolitana dels anys 70 i 80 marqués considerables diferències entre els municipis més propers a Barcelona i els més distants. Avui, però, tothom podria trobar grans similituds entre la realitat urbana dels 8 municipis del Baix Llobregat nord i molts dels restants. Hi ha distàncies entre tots trenta, és obvi. No és el mateix la realitat urbana, territorial, econòmica i social de Begues, que la de Cornellà. No obstant això, ningú discuteix que Begues hagi de formar part de la nova àrea metropolitana. ¿Quins arguments són vàlids doncs, per excloure'n, per exemple, Vallirana, Sant Andreu de la Barca o Abrera, que tenen una estructura metropolitana molt més sòlida, per exemple, que Torrelles de Llobregat o que el Papiol, que hi són dins?

No s'ha pogut debatre tot això, i al Parlament, i tret d'algunes veus molt matisades, aquest punt de vista és inexistent. El Baix Llobregat corre el perill de perdre novament la seva identitat única tan durament conreada al llarg dels anys, per esdevenir com a mínim dues comarques, ara probablement amb menys arguments que mai. Ningú nega que l'àrea metropolitana no existeixi ni que sigui necessària articular-la legalment. El que pot estar en discussió són els criteris territorials. L'antiga Regió 1 és molt gran, sens dubte, però hi ha arguments raonables per afirmar que és tota ella, a hores d'ara, i encara més segurament de cara al futur, l'autèntica àrea metropolitana de Barcelona. ¿Per què complicar-se tant, doncs, amb noves divisions territorials, ferint sensibilitats, provocant exclusions, duplicant organismes de gestió i representació?

Jesús Vila
periodista

El proper mes de maig es presentarà al cobrament la quota anual del 2010. Us agraïem que ens notifiqueu qualsevol modificació, a fi i efecte d'evitar la despesa de devolucions

▼ presentacions

A dalt, imatge de la presentació de la publicació a la Biblioteca Antoni Martín del Prat de Llobregat. A sota, a la sala de l'Antic Escorxador de Begues.

Continua la presentació territorial del llibre sobre els moviments socials

El llibre del CECBLL *Constructors de consciència i de canvi. Una aproximació als moviments socials des del Baix Llobregat*, està encara en fase de donar-se a conèixer a través de presentacions arreu del territori.

Després de les presentacions a Sant Feliu, Esparreguera, Barcelona, Sant Andreu i Gavà, que ja han estat referenciades en anteriors números d'aquest butlletí, més recentment se n'han fet a Molins de Rei, el Prat de Llobregat i Begues.

A Molins de Rei la presentació va tenir lloc el 3 de febrer a Ca n'Ametller i hi va participar Ivan Arcas, l'alcalde; Mercè Renom, codirectora de l'obra, i Gemma Tribó, molinenca i membre de l'Espai de Recerca de Molins de Rei, que va dissertar àmpliament sobre els moviments socials de la pagesia del Baix Llobregat entre el 1860 i el 1931.

Pel que fa al Prat, l'acte es va celebrar el 16 de març a la Biblioteca Antoni Martín. En aquest cas, a més de Mercè Renom, van intervenir-hi Francisco Manuel Lorenzo, regidor de

Cultura; Jordi Gili, representant d'Amics del Prat; Jesús Vila, que va parlar sobre el seu estudi del desviament del riu, i Alba Garcia, que es va referir al moviment feminista fent especial incidència en el cas del Prat de Llobregat.

Es dona la circumstància que, entre el públic, vam tenir el plaer de veure-hi Maruja Pelegrín, una de les feministes pratenques que l'any 1977 va posar en marxa, amb Carmina Balaguer, el primer centre de planificació de tot l'Estat.

Per últim, a Begues, el 10 d'abril, Francesc Sánchez, regidor de Cultura, va presidir un acte en què també van intervenir Xavier Parellada, president del Centre d'Estudis Beguetans, i Josep Campmany, autor de dos estudis, alguns dels quals fan referència directa a la història dels moviments socials a Begues durant els segles XVII i XVIII.

Properament, el dia 28 d'abril, el llibre serà presentat també a Sant Just Desvern.

▼ trobades de recerca

A la fotografia superior, una imatge de l'escenari durant la presentació de l'acte. A sota, els estudiants guanyadors en el moment de lliurar-los-hi el seu exemplar de la publicació.

Pallejà acull l'acte de presentació del llibre de les Trobades de Recerca Jove

El divendres 26 de març de 2010, a la sala d'actes del castell de Pallejà, es presentà la publicació de les Trobades de Recerca Jove 2009, que recull les vint síntesis dels millors treballs presentats a concurs escollits pel Jurat de les Trobades.

L'acte fou presentat per Joana Llordella, responsable de l'activitat, i la mesa fou presidida per Carles Riba, president del CECBLL; Montserrat Fenés, directora adjunta dels Serveis Territorials d'Educació del Baix Llobregat; Jordi Borrell, conseller comarcal d'Educació, i Ismael Álvarez, alcalde de Pallejà. Tots ells van destacar en els seus respectius parlaments la importància d'aquesta iniciativa per a la gent jove de la comarca i la gran col·laboració que en aquest sentit es rep en cada convocatòria per part del professorat dels instituts del Baix Llobregat i per les famílies dels

estudiants, així com l'interès que demostren els mateixos estudiants.

En aquest acte, a més del lliurament del llibre als guanyadors i finalistes i a tots els assistents, s'inicià oficialment una nova convocatòria de les Trobades amb la presentació de les bases del concurs que se celebrarà al municipi veí d'Abrera l'any 2011.

L'Ajuntament de Pallejà oferí com a cloenda una excel·lent audició musical de l'alumnat de l'Escola de Música de Pallejà i una exhibició de break dance.

La comissió organitzadora de les Trobades vol agrair la participació de tots els que han fet possible l'èxit i la consolidació d'aquest certamen i anima professorat i alumnat de la comarca a participar una altra vegada en la novena edició de les Trobades de Recerca Jove, que se celebraran cap al maig del 2011.

▼ puja al baix!

A la fotografia superior, una imatge de la sortida a Pujalt amb els camps d'entrenament, i a baix, el camí forestal de l'Obaga a la Palma de Cervelló.

Sortides a Pujalt (Anoia) i a la Palma de Cervelló, plenes d'interès

Camp d'entrenament de l'Exèrcit Popular de Pujalt, Anoia.

El 6 de febrer passat, un grup de 25 persones amigues i col·laboradores del CECBLL ens vàrem allunyar de la comarca per tal de gaudir d'una visita sorprenent al municipi de Pujalt. Prop d'aquest petit i bell poble –on les parets i els edificis ens parlen d'història i d'històries– se situà un efímer camp d'entrenament militar que la República posà en funcionament els últims mesos del conflicte per tractar d'evitar l'última investida de l'exèrcit nacional, ja a Lleida. Malgrat el conegut desenllaç d'aquest conflicte, en el jaciment i restes que hi veiem avui es respira encara l'optimisme d'una generació passada, i també el seu esforç i lluita enfront del que els va tocar viure. Una visita sens dubte indispensable.

Camí de l'Obaga de la Palma de Cervelló.

Al març va tocar el torn del municipi més jove de la comarca, però no per això faltat d'experiència. En aquesta ocasió l'alcalde del municipi ens va guiar per l'entorn natural de la Plana de Rafamans, al sud-est del municipi, a través d'un camí recuperat recentment, el primer de molts segons, tal com ens explicava. D'aquell matí ens quedem amb algun petit testimoni de la ja històrica nevada del 8 de març, amb l'aire fresc que encara queda a la comarca, les antigues masies de Can Llopart, Can Via i Can Negre, i el petit canal d'aigua centenari de la Comunitat de Regants de la Palma, l'associació local més antiga després de la Germandat de Sant Isidre.

▼ comunicació

El *Butlletí de Patrimoni* del CECBLL té vocació d'aplegar tots els temes de referència patrimonial que es produeixen a la comarca. Amb una periodicitat trimestral i a través de la xarxa, aquest butlletí serà una eina de participació i debat.

A punt d'aparèixer un butlletí en línia sobre temes patrimonials de la comarca

Properament veurà la llum el primer número del nou *Butlletí de Patrimoni* del CECBLL, una eina que la Comissió de Patrimoni vol utilitzar per tractar de forma específica aquesta matèria i acostar-la així a socis, col·laboradors i tota la comarca.

Aquest butlletí, de periodicitat trimestral i difusió electrònica en format *news-letter*, constarà d'editorial, articles d'opinió i un apartat anomenat "Semàfor", on s'analitzaran i avaluaran casos sobre la conservació, la intervenció, la restauració, l'ús o la gestió

del patrimoni que es vagin produint a la nostra comarca. En cada número hi haurà la participació d'una de les moltes entitats que vetllen pel patrimoni comarcal, que hi aportaran el seu text explicatiu o bé reflexiu. Per últim, les iniciatives i els temes de treball de la Comissió Cívica del Patrimoni del Baix Llobregat, i les novetats bibliogràfiques sobre patrimoni, també tindran un espai en aquest butlletí.

Així que surti, i amb el pas del temps, esperem que pugui esdevenir un material de referència.

▼ xarxa

Caràtula de la pàgina de consulta digital de la XAC-Prensa dels arxius comarcals de Catalunya.

Ja està disponible la consulta en xarxa de la premsa històrica de l'ACBL

Ja podem localitzar a Internet tota la premsa històrica dels arxius comarcals de Catalunya, gràcies al projecte XAC-Prensa de la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental. Es tracta d'un projecte de digitalització de la premsa dels arxius comarcals que té per objectiu difondre aquests fons hemerogràfics perquè la

ciutadania hi tingui un accés senzill i ràpid. A l'enllaç <http://xacpremsa.cultura.gencat.cat/pandora/#top> podreu trobar la premsa digitalitzada de l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat i fer cerques per les 38 revistes i aproximadament 50.000 pàgines que han digitalitzat, entre les quals trobareu el nostre butlletí.

▼ internet

“Baix Llobregat”, el butlletí del CECBLL, a partir d’ara es rebrà en format digital per Internet. A les imatges superiors, el lloc web del Centre on ja es poden consultar les edicions anteriors dels butlletins digitalitzats.

Propera aparició del format digital de “Baix Llobregat”, el butlletí del CECBLL

Les noves tecnologies impregnen cada cop més el dia a dia i ofereixen noves i importants eines de comunicació. En aquest sentit, la voluntat de servei i divulgació que sempre ha tingut el CECBLL ha trobat en les noves tecnologies un aliat. Amb el nou web, www.cebll.cat, us volem oferir més serveis per posar a la vostra disposició els recursos que generem.

En aquests moments ja hi trobareu l’agenda cultural; la base de dades del Memorial Democràtic; els dictàmens de la Comissió Cívica del Patrimoni, i un enllaç als webs de totes les entitats d’estudis de la comarca. Altres espais que crearem properament són la llibreria virtual; “CECBLLibres”, on trobareu íntegra la versió digital de les nostres publicacions; o l’espai “El Baix opina”, que vol obrir-se als socis i sòcies per recollir els seus textos d’assaig o d’opinió de temàtica oberta.

La novetat que us presentem ara és l’accés en línia al *Baix Llobregat*, el butlletí del CECBLL. Aquesta publica-

ció va sortir per primer cop l’any 1975 i començà amb una periodicitat molt irregular. Aquell primer número devia arribar a poc més d’un centenar de persones. Trenta-cinc anys després se’n fa un tiratge de 4.000 exemplars i surt cinc vegades l’any.

Amb l’accés en línia, aquest butlletí adquireix una nova dimensió i inicia una nova etapa. La versió digital us permetrà: rebre el butlletí en temps real, sense haver d’esperar la tramesa postal; consultar qualsevol número quan ho necessiteu i allà on sigueu; guardar-vos-en una còpia al vostre disc dur; compartir-lo fàcilment amb altres persones allà on siguin; fer cerques senzilles (per paraules dins un número), i reduir el consum de paper.

Per a cada nou butlletí rebreu puntualment un missatge d’avis amb l’enllaç al seu pdf. Esperem que aquesta novetat sigui del vostre grat i, si voleu continuar rebent el butlletí en paper, només cal que ens ho comuniqueu (**tel. 936666703; a/e: amaurel@llobregat.info**).

▼ presentacions

Dues instantànies de l’acte, amb els tres ponents i la regidora de Patrimoni Cultural de Viladecans. Fotografies de Domingo Marcos / Ajuntament de Viladecans.

Els autors de Viladecans participen en la presentació del darrer “Materials”

El volum que porta per títol *Els moviments ecologistes del Baix Llobregat i altres escrits*, correspon a la quinzena edició d’un dels projectes més arrelats del CECBLL, *Materials del Baix Llobregat*. Aquesta darrera publicació anual es va presentar per segona vegada el 18 de març a Viladecans, davant d’una quinzena de persones en l’immillorable marc de la Torre del Baró, edifici de principis del segle XIV. Quatre persones integraren la mesa presidida per la regidora de Patrimoni Cultural de l’Ajuntament de Viladecans, Maria Salmerón, que presentà l’acte. Els tres coautors d’aquest volum de *Materials* que acompanyaven la regidora van ser José Luis Aienza, Jaume Sans i Xavier Calderé. El primer a prendre la paraula va ser Aienza, autor d’“Els anys setanta: les llargues arrels del verd al Baix

Llobregat”, que ens va explicar les principals lluites ecologistes dutes a terme als anys 70, com ara les protestes contra el desviament del riu i contra l’abocador del Garraf. A continuació, Jaume Sans, autor de l’article “Aproximació de l’impacte ambiental del Pla Delta vers el delta del Llobregat”, va referir-se a les dues grans infraestructures lligades al Pla Delta, l’ampliació de l’aeroport i l’ampliació del port, que tant van repercutir sobre la reserva natural. En darrer lloc, i fora del dossier monogràfic de *Materials*, Xavier Calderé va escriure l’article “De l’escola municipal limitada a l’escola unificada reprimida. L’ensenyament públic a Viladecans, 1868-1939”, que és una síntesi del conjunt de mestres, escolars i escoles que hi va haver a la ciutat fins a l’arribada del franquisme.

▼ assemblea de socis

Una imatge de l'assemblea i de la nova Junta. **President:** Carles Riba i Romeva. **Vicepresidenta i presidenta de la Comissió de Patrimoni:** Agnès Dal Maschio i Eisele. **Vocal i president de la Comissió d'Acció Cívica:** José Luis Atienza Ferrero. **Vocal i presidenta de la Comissió de Serveis:** Montserrat Torra Puigdemívol. **Vocal i presidenta de la Comissió de Recerca:** Joana Llordella Zamora. **Secretària:** M. Luz Retuerta i Jiménez. **Vocals:** Conxita Solans Roda, Josep Campmany i Guillot, Antoni de Mora Granés, Vicenç Tierra Martínez, Montserrat Torroella Torroella, Àngel Arroyes Martínez, Carles Aso Pérez, Albert Garriga Fonts, Àngels Massip i Bonet, Yolanda Eito Navasal, Xavier Mas Sanchis i Lluç Pejó Climent.

Aprovat un pressupost de 200.000 € per al 2010 i una Junta renovada

El dia 6 de març passat es va fer l'assemblea general ordinària d'associats a la sala d'actes del Centre Sant Lluís de la Colònia Güell aprofitant la convocatòria de "Puja al Baix!" per la Colònia i la cripta de Gaudí, que va aplegar un bon nombre d'amics socis i col·laboradors. Com estava previst, després d'una breu salutació del president, Carles Riba, es va procedir a l'inici de la sessió amb l'aprovació de l'acta de l'assemblea anterior, amb l'avís que en finalitzar aquesta assemblea la secretària electa llegiria els acords presos en un esborrany d'acta perquè els presents els aprovessin i no haver d'esperar la propera convocatòria. Així, es va procedir a la lectura simplificada de la Memòria d'activitats del 2009 (que es pot consultar íntegra al web de l'entitat), que va ser aprovada pels presents. A continuació, José Luis Atienza, en funció de tresorer, va presentar el balanç dels comptes d'exploració del 2009, que es va saldar amb un benefici de 51 euros, i va presentar el pressupost del 2010, que s'eleva a 200.000 euros, amb una previsió d'ingressos propis de 19.000 euros; de 150.000 a través d'ajuts i subvencions, i de 31.000 gràcies a la

generació de recursos de l'entitat (editorial, exposicions i serveis diversos). En el capítol de despeses, cal constatar els 113.900 euros pressupostats per a les despeses de funcionament, inclosos sous, càrregues financeres, quotes d'entitats i mitjans de comunicació propis, i els 86.000 euros pressupostats per al funcionament de les quatre comissions en què es divideix l'activitat del CECBLL: Serveis, Acció Cívica, Patrimoni i Recerca.

Finalment es va procedir a l'elecció de l'única candidatura presentada, encapçalada de nou pel president Carles Riba. En aquesta ocasió l'acompanyaran en la gestió del 2010, disset persones: la vicepresidenta —ahora presidenta de la Comissió de Patrimoni—, la secretària i quinze vocals, entre els quals tres presidents de les corresponents comissions que funcionen al CECBLL. En el torn de paraules es van fer alguns suggeriments per part de diferents associats, recollits en l'esborrany d'acta del 2010, que va ser aprovat al final de la sessió. Com a cloenda de l'assemblea es va fer la tradicional foto de família de la nova Junta a la porta de la sala on es va fer l'assemblea.

La cripta de Gaudí és l'estrella de la Colònia Güell i un espai únic, que el visitant no es cansa d'admirar.

Compromís per repetir una nova visita a la Colònia Güell

Que a la Colònia Güell hi ha molt per veure ho va posar de manifest el "Puja al Baix!" del dia de l'assemblea general ordinària de socis, que es va haver de cloure pràcticament a la una del migdia sense poder visitar bona part dels edificis socials i familiars, amb ulls de dona, tal com s'havia anunciat. De fet, només es va poder visitar amb cert detall la cripta de Gaudí, les construccions dels pagesos i l'audiovisual del Centre d'Interpretació de la Colònia, on es poden contemplar diverses imatges de la vida quotidiana de l'espai socioindustrial. Sens dubte, els visitants i amics del "Puja al Baix!" van poder esplaiar-se a consciència en la visita a la cripta i al Centre

d'Interpretació, on s'explica el mètode gaudinià de construcció. Poder contemplar en tota la seva magnificència aquest recinte, amb l'ajut inestimable dels guies del Centre d'Interpretació que omplen de contingut tot el que es pot observar, és un autèntic privilegi. De manera semblant, la perspectiva d'observar amb ulls de dona bona part del patrimoni arquitectònic i social de l'espai d'habitatges, hauria estat també una experiència molt interessant, però es va haver d'ajornar per no modificar l'horari de l'assemblea de socis. L'equip de gestió del CECBLL es va comprometre a organitzar un proper "Puja al Baix" a la Colònia Güell per poder veure i entendre tot allò que va quedar a mitges.

52a EXPOSICIÓ NACIONAL DE ROSES
31a FIRA COMERCIAL I INDUSTRIAL DEL BAIX LLOBREGAT
7 | 8 | 9 MAIG 2010 SANT FELIU DE LLOBREGAT

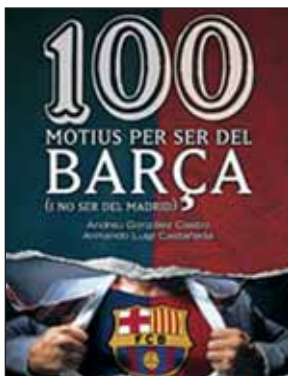
**125è aniversari del naixement
d'en Pere Dot (1885-1976)**

Ajuntament de
Sant Feliu
de Llobregat

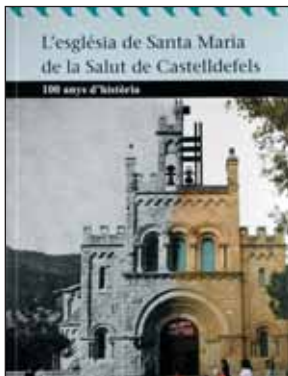
Joan Lluís Ferret i Pujol, *L'escola d'aprenents de La Seda de Barcelona. Forjadora de tècnics (1949-1971), El Prat de Llobregat:* Edició Joan Lluís Ferret, 2009, 84 p. Després de la guerra civil hi havia dificultats per cobrir llocs tècnics amb persones qualificades. Així, "La Seda de Barcelona" va decidir encarregar-se de la formació dels seus tècnics, creant una escola d'aprenents pròpia, on s'impartien estudis de Mestria Industrial.

Andreu González Castro i Armando Luigi Castañeda, *100 motius per ser del Barça (i no ser del Madrid), Cossetània, ed., Valls, 2010. 208 p.* Breu resum de només cent dels infinits motius que fan del FC Barcelona un club de futbol molt superior a qualsevol altre, i encara més al Real Madrid, segons el que expressen els autors d'aquest llibre sobre el club que té part de les seves instal·lacions a la comarca.

Joan Ventura, *Tren correu 1104. El darrer viatge del Quico Sabaté i els seus quatre companys.* Editorial: Amunt i Avall. (Juan Oliva More) 184 p. Aquest llibre aclareix els detalls, fins ara ocults, de la mort, a principis dels 60, de Francesc Conesa, Anton Miracle, Roger Madrigal i Martin Ruiz, els quatre companys que formaven part del grup de l'anarquista hospitalenc Quico Sabaté.

Diversos autors, *L'església de Santa Maria de la Salut de Castelldefels. 100 anys d'història.* Aquesta publicació neix amb la voluntat de ser un regal commemoratiu del centenari de l'Església Santa Maria de Castelldefels, construïda el 1909. El llibre coordinat pel GREHIC se centra en el punt de vista de la seva història (la de l'edifici i la del seu entorn) a través de diversos punts de vista aportats per diferents autors.

Joan Lluís Ferret i Pujol, *L'aviació i El Prat de Llobregat 1936-1959.* Aquest llibre parla de l'evolució de l'aviació prenent com a fil conductor la història de l'aeroport del Prat. La situació política militar durant la guerra mundial va portar als Estats Units a pactar amb el règim franquista l'inici d'una base aèria militar al Prat, en el període 1943-44, per disposar d'una segona línia defensiva en el cas de guerra amb Rússia.

Diversos autors, *Trobades de Recerca Jove 2009.* Sant Feliu de Llobregat: CECBLL. Edicions del Llobregat. 2010. Llibre que recull el resum dels treballs premiats i d'altres seleccionats pel Jurat, en la darrera convocatòria de la Trobada de Recerca Jove que es va fer a Pallejà l'any 2009. El llibre és una mostra de la diversitat i qualitat dels treballs que els estudiants de la comarca realitzen als respectius instituts.

Jaume Botey Vallès, *Alpha 63: fets i llegat.* L'Hospitalet: Col·lecció Josefina Gómez Olivares/1, CEL'H, 2010. 112 p. Llibre que recull la història del grup cultural Alpha 63, nascut a l'Hospitalet Centre aquest any i que va desenvolupar una activa tasca de renovació cultural a la ciutat, especialment en els àmbits teatral i de la divulgació musical. L'Alpha 63, com posa de manifest l'autor, va ser la llavor d'altres iniciatives posteriors.

Santesmases, Josep [ed.] (2009). *Els processos migratoris a les terres de parla catalana. De l'època medieval a l'actualitat.* Actes del VII Congrés de la CCEPC, València, 2008. Valls: Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana; IRMU; Federació d'Instituts d'Estudis Comarcals del País Valencià; Universitat de València; Acció Cultural del País Valencià; Cossetània Edicions. 771 p.

AQUEST BUTLLETÍ S'HA FET AMB LA COL-LABORACIÓ DE

EN CONVENI AMB ELS AJUNTAMENTS DE:

Abrera, Begues, Castelldefels, Castellví de Rosanes, Cervelló, Corbera de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Esparreguera, Esplugues de Llobregat, Gavà, Martorell, Molins de Rei, Olesa de Montserrat, Pallejà, la Palma, el Papiol, el Prat de Llobregat, Sant Andreu de la Barca, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Esteve Sesrovires, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Cervelló, Torrelles de Llobregat, Vallirana i Viladecans.

Joan Segura i Gotsens, músic i compositor de sardanes. Guanyador, l'any 2007, de la Sardana de l'Any, i el 2009 del Premi Joan Cererols de Música. Ara li arriben els reconeixements, després de tota una vida dedicada a la música i a Olesa de Montserrat, on viu.

“Jo he fet molt poble, molt poble”

En els temps que corrien i que corren, s'ha pogut viure de la música?

Oh, i tant que no! Això avui és molt difícil, però abans, en els meus anys joves, era impensable. Algú molt conegut potser sí, però nosaltres, la gent del poble, era impossible. Pel que fa al món de la sardana, que és el que millor conec, sí que hi ha compositors que guanyen alguna cosa, però no per viure, no per fer-se rics. En general, el músic, gairebé sempre autodidacte, vivia d'una altra feina.

Vostè ha estat organista, director de cor, compositor de sardanes... Un sent que ha nascut músic o la música és cosa de perseverança i sacrifici?

Als pares els agradava la música, la mare cantava molt bé i jo hi tenia facilitat, allò que en deien “oïdo”. A casa sempre sentia música i viure en aquest ambient sembla que sí que influeix. Ara bé, a mi em van fer anar a aprendre música, perquè és veritat que notes que hi tens facilitat, però la música s'ha d'aprendre, s'ha d'estudiar i practicar. O sigui que segurament hi ha una certa facilitat de la persona, però la música s'ha de treballar, com deia. I és clar, encara que sents una cançó per la ràdio i la pots interpretar, has de practicar sempre, i comporta un cert sacrifici, sí.

Als 20 anys la primera sardana, als 60 anys la segona. Què va passar entremig?

Oh!, doncs molt treballar, treballar en altres coses que no només eren la música. Jo vaig compondre la primera sardana perquè teníem un veí que era poeta i havia fet una lletra prou bona que un dia em va lliurar perquè hi fes una sardana. Ell, tot sovint pagava algun músic perquè amb la seva lletra fes una composició i a mi me la va passar amb el mateix objectiu. Però aquella lletra es va passar molts mesos al calaix, perquè a aquella edat un tenia ganes de moltes coses però no pas de tancar-se a fer una sardana. Així que un bon dia em va dir que o la feia d'una vegada o donava la lletra a algú altre. Per tant, la vaig fer, amb dinou anys, i la veritat és que va tenir força èxit. Va ser la primera i l'última, fins quaranta anys després. L'última que he fet va ser la del 2007, perquè n'he fet 16 en total, i aquella del 2007 va ser votada la Sardana de l'Any. Però a banda de compondre, que ha estat molt esporàdic, vaig dirigir el cor dels jubilats d'Olesa durant un munt d'anys i vaig ser

l'organista de la parròquia des que tenia 12 anys fins no fa gaire.

Millor el Cererols i Fornells que la Sardana de l'Any 2007?

Home, la Sardana de l'Any és un premi molt apreciat en el món de la sardana i per a un compositor de sardanes és una cosa molt important, però jo estic molt agraït pel Premi Joan Cererols, perquè aquest va ser un premi completament inesperat. No és que m'esperés la Sardana de l'Any, però com que és un premi que s'atorga per votació popular, un ja anava veient com anaven els vots i al final ja veia que guanyaria. En canvi, aquest Premi de Reconeixement Cultural és una sorpresa absoluta, perquè no saps que et presenten i no saps que has quedat finalista fins que t'avisen per al sopar de lliurament. En definitiva, una gran sorpresa i tot un honor, perquè, per exemple, aquest premi també el van donar a Borràs d'Esparreguera, a qui jo considero un gran músic, molt millor que no pas jo.

Olesa és un poble d'artistes?

I tant! Hi ha molta gent bona a tot arreu i gent molt jove que està triomfant a molts llocs, a cobles, al teatre. Hi ha hagut molta vida cultural a Olesa i abans encara n'hi havia més perquè la gent s'hi quedava molt, i en canvi, ara molts marxen. Ara, per exemple, hi ha una escola de música molt gran i, per tant, molta canalla que aprèn música.

La sardana més bella que mai s'ha escrit?

Somni, del Puigferrer, Manel Saderra Puigferrer, una gran sardana d'un gran compositor. Bé, de sardanes n'hi ha moltes de maques...

Parlen de vostè com el músic d'Olesa. Com li agradaria ser recordat, com el músic d'Olesa o com un ciutadà d'Olesa que feia música entre altres coses?

Jo he fet molt poble, molt poble. Una gran part de les meves sardanes estan dedicades a les entitats d'Olesa. Quan els amics sabien que havia fet una altra sardana i em preguntaven el títol, em deien: “Olesa... i què més?”, perquè sempre he posat el nom d'Olesa a les meves composicions. D'altra banda, sempre he estat disposat a fer coses a les entitats del poble. /J.A.V